

PEDAGÓGUSOK A KÖZÉLETBEN

EZ IS KÖZÉLET

Amikor kezembe került a Módszertani Közlemények 1973. évi 3. száma és elolvastam „Pedagógus a Közéletben” c. cikket, elhatároztam, hogy megírom a cikkel kapcsolatban támadt gondolataimat.

Nevezetesen arról van szó, hogy a cikkben foglaltaknak megfelelően több mint két évtizedes munkásságom alatt magam is dolgoztam már mint párttitkár, mint DISZ Járási Bizottsági tag, mint MHS megyei szakosztályvezető, mint népművelési ügyvezető, kultúrotthon igazgató és már 12 éve tanácsstag vagyok. E felsorolással korántsem merítettem ki tevékenységei összességét, hiszen bőven tudnék még sorolni. De azt hiszem nem a felsorolás a lényeges.

Most a cikk olvasásának hatására egy pillanatra megálltam, vissza gondoltam a megtett útra, s elmondhatom, szívesen emlékezem arra amit tettem s talán nem tűnik szerénytelenségem, ha hozzáteszem – amit alkottam. Egyrészt azért, mert küzdelmes fiatal éveim legszebb évei fűződnek a munkához, másrészt e munkán keresztül ismertem meg hazámat, szerettem meg a dolgozó embert. Számomra a legnagyobb öröm a közös siker, a hosszú és fárasztó munkát lezáró „vizsga”, a beutató, vagy netalán írásbeli dolgozataim dicsérete, vagy megjelentetése.

Felvetődik bennem is a kérdés, mi volt az az alapélmény, ami e nehéz munkához az indíték adta? Feleletem: az az iskola, amely mint tanítót útbaindított. Iskolánkban a közszelleme önmagából sugárzott ránk. Itt mindenki tudta, érezte és természetesnek találta, hogy felelősséget kell vállalni a gyermekért, az ifjúságért, a szülőkért, a dolgozó népért. Ezt a természetesnek látszó tudatot és érzést felerősítette az a máról holnapra bekövetkezett politikai, gazdasági és társadalmi átalakulás, amely a felszabadulással éppen a mi ifjúságunk, életkezdesünk idejére esett. Nekünk e két tény adta az életcélt, az élet romantikáját, forradalmiságát s mi hittünk ebben az újban, lelkesedtünk dolgoztunk érte. Ma is büszkén valljuk sajátunknak.

Apám tanítóként ezen a tájon dolgozott. Madaraszcsárdán volt helyettes tanító, s így nyáror még fizetést sem kapott. Ő még a „nemzet napzsámosa” volt. Itt bármerre járok mindenütt ismernek. A velem egykorúak, idősebbek, fiatalabbak apám tanítványai voltak, fiaik, lányai a mi tanítványaink. Bátran írhatom többesben, hiszen a feleségem is itt tanít. Persze tanítanak és dolgoznak itt mások is és nem is kevesen. Nagy eredmény, hogy ebben a faluban, ahol a két háború közt időben néhány tanító tanított, ma a tanítók és szaktanárok sokasága tanít. Hadd tegyek említést arról, hogy többek között tisztelettel nézek fel arra a tanítóbácsira, aki hetven évesen mint közkedvelt közéleti személyiség a kultúrotthon vezetője és a sportkör élén is tevékenykedik. A tantesület több tagja végez társadalmi munkát, dolgozik a közösségért. Nem az tett méltóvá bennünket: az elismerésre és a bizalomra, hogy időközben, többen tanári oklevelet szerezünk, hanem az a mélyseges együvértartozás, összeforrottság a néppel akikkel és akikért dolgozunk. Itt nem szeretik az „előkelő idegent” a „hivatlanokot”.

Megemlítem népiegyüttesünket. Régóta figyeltük azokat a községeket, ahol a nép lassan feledésbe merülő szokásainak megőrzése, vagy éppen feltámasztása érdekében munkálkodtak és az emberek sokaságát mozgósították céljaik elérése érdekében. Évekkel ezelőtt mi is próbára tettük erőnket, képességeinket. Találunk-e olyan népszokást, amely valamely ünnephez, vagy munkaalkalomhoz kapcsolódva feleleveníthető. Találtunk! Rőszke völgyében Szeded közvetlen környékének az a része, ahol régóta foglalkoznak paprikatermesztéssel. Az egyes munkafolyamatok igénylik a közösség együttlétét és tevékenységet. Ilyen munka a „paprikahasítás”. Folklor gyűjtés, a munka megismérése, szervezés, agitálás, a kételyek eloszlatása, fiatalok és öregek megnyerése volt a következő feladat. Ma már több évre tekintünk vissza népiegyüttesünk életében, közösséggé szerveződött fiatalok és idősebbekben. Próbáink és nevelési munkánk eredményei: házépítés kalákában, együttes lakodalom (igazi), névadás. Ez az 50 fő ügy összertart, hogy a rokonság nem jobban. A rendkívül próbákra, szereplésekre a gyerekek útján mozgósítom őket. Hiszen szüleiket, nagyszüleiket hívják. Az együttes tagjaival, volt iskolatársakkal, régi és mai szomszédaimmal, ismerőseimmel való szoros kapcsolatunknak köszönhetem, hogy hozzáam az emberek őszinték, bizalommal közelítenek. E kapcsolat eredményeként gyűjthettem olyan értékű folklor anyagot, melyet a Szedegi Móra Ferenc Múzeum díjazott. Csodálatos élmény! Sajátmagunkat hallani és látni a tv-ben! Táncainkkal, dalainkkal, muzsikáinkkal az egész ország érdeklődőit szórakoztathattuk. Együtt menetelünk május elsején és másort adunk április 4-én, november 7-én. Van ennél szebb az életben?

Néhány éve két honfoglaló fejedelmi sírt tártunk fel tanulóiim bejelentése alapján. A sírban 5-6 aranylelet, 18 nyílhegy, tegez, tegeztartó és lőszerszám volt. Később Árpád-kori templomkörüli zárt temetkezésre bukkantunk. A feltárás munkáját a szedegi Móra Ferenc Múzeum régészei végezték. Saját gyermekeim is ilyen irányú érdeklődésűek. Már középiskolások s bennük az általam nagyraértékelt közéleti munka folyatódni látom. Igaz telkem, házam, nincs, de úgy érzem értékes, tartalmas munkáséletet és annak a szeretét hagyom hármójukra.

Vastagh József